

Mál nr. 364/2015
M og
vátryggingafélagið V v. ábyrgðartryggingar N.

Kona datt niður stiga og slasaðist 26.7.2014.

Gögn.

1. Málskot móttakið 29.9.2015 ásamt fylgiskjölum 1-24
2. Bréf V dags. 12. október 2015 ásamt myndum af vettvangi.

Málsatvik.

M var á ættarmóti í húsi í eigu N, sem er fyrrum býli sem nú er leigt út til hópa gegn greiðslu. M var að ganga um stiga sem er milli hæða í húsinu þegar hún datt og slasaðist. M krefst bóta úr ábyrgðartryggingu N og byggir á því að stiginn sem um ræðir sé hættulegur og vanbúinn og segir M að samskonar slys hafi orðið árið 2011 og það sem kom fyrir M og stiginn sé óbreyttur. Um er að ræða langan og mjög brattan stiga. M segir að stigi eins og þessi yrði aldrei samþykktur í dag þar sem hann brjóti í bág við núgildandi byggingarreglugerð. Af hálfu M er því haldið fram að ekki sé um eigin sök hennar að ræða og ekkert í gögnum málsins bendi til þess. V viðurkennir bótaskyldu en telur rétt að skerða bætur til M um fjórðung vegna eigin sakar. V segir að húseigandi hafi gert ýmsar ráðstafanir m.a. sett handrið og handriðslista við umræddan stiga beggja vegna hans og þá hafi verið sett upp áberandi aðvörunarskilti á stigahurðina sem þurfi að fara um til að komast að stiganum. V segir að stiginn sé ekki frábrugðinn því sem almennt megi gera ráð fyrir í húsum sem hafi verið byggð á þeim tíma sem umrætt húsnæði var byggt. V segir að M hafi verið að drekka áfengi um kvöldið og því hafi hún átt að gæta sérstakrar varúðar þegar hún gekk um stigann. Þá liggi fyrir að hné M hafi gefið sig þegar hún gekk niður stigann og M hafi sögu um slíkt. Mál vegna slyss í sama stiga var til meðferðar hjá úrskurðarnefnd í vátryggingamálum árið 212 sbr. úrskurð nr. 440/2012. Þar segir um stigann: „*Samkvæmt rannsóknargögnum lögreglu mun sá hluti hússins þar sem stiginn liggur hafa verið byggður árið 1946. Stiginn liggur af efri hæð hússins niður í kjallara og er steinsteyptur og teppalagður. Í honum eru 10 þrep frá efri hæð niður á stigapall. Þar beygir stiginn í 90° til hægri þegar gengið er niður og ein trappa er svo af stigapallinum niður á kjallaragólfíð. Á gangi á efri hæð eru dyr með hurð þar sem gengið er niður stigann. Þröskuldur er í dyragættinni og stiginn tekur við í beinu framhaldi af honum. Breidd stigans frá vegg að handriði er 80 cm og handlisti áfastur veggnum liggur meðfram stiganum frá efri hæð niður á stigapallinn. Af fyrirliggjandi ljósmyndum sést að hurðin í dyragættinni á efri hæðinni leggst að veggnum þegar dyrnar eru opnaðar. Það veldur því að handlistinn efst við dyrnar kemur ekki að notum. Ganghæð stigans er vel yfir 220 cm, en yfir neðsta stigaprepinu fyrir ofan stigapallinn lækkar lofthæðin niður í 168,5 cm, en veggur og gólfplata efri hæðarinnar gengur þar þvert yfir stigann. Á sjálfum stigapallinum er loftæðin svo 186 cm. Þá segir í skýrslu lögreglunnar að þó svo að ganghæðin sé lægri yfir neðsta þrepinu hefur hún áhrif á þá sem ganga niður stigann einu til þremur þrepum ofar þar sem viðkomandi þurfa að byrja að beygja sig niður áður til að sleppa undir vegg-/gólfbrúnina. Halli stigans mældist 45°. Halli þrepa í ganglínu er mismunandi. Mestur halli er 1,5% og minnstur 0%, en meðalhali þrepanna tíu er 0,6%. Hæð og breidd þrepanna hafi verið mismunandi. Breiddin sé á bilinu 22,1 til 23,9 cm. Niðurstigið (hæð) hafi mælst mest 18,3 cm og minnst 15,2, en að jafnaði rúmlega 18 cm. Framstig þrepa hafi mælst á bilinu 18-20 cm, auk 4 cm útskots. Ekkert ljós mun hafa verið yfir stiganum sjálfum eða pallinum.*”

Fyrir liggur að úrbætur hafa ekki verið gerðar á stiganum frá árinu 2012 en hins vegar var komið upp viðvörun áður en gengið var um stigann. Stiganum er samt sem áður ábótavant og hefur sömu hættueiginleika og að ofan getur.

Þá liggur fyrir að húsið sem um ræðir er leigt út til hópa og um það var að ræða í umrætt sinn. Sömu atriði eiga því við í þessu máli og því sem úrskurðað var um í máli 440/2012 sbr. það sem þar segir: „*Samkvæmt 1. mgr. 3. gr. laga nr. 85/2007 um veitingastaði, gististaði og*

skemmtanahald eru gististaðir þeir staðir þar sem boðin er gisting til lengri eða skemmri tíma gegn endurgjaldi, svo sem á hótelum, gistiheimilum, í gistiskálum, íbúðum og sumarhúsum, með eða án veitinga. Í athugasemdum við 3. gr. í frumvarpi því sem varð að lögum nr. 85/2007 segir að undir frumvarpið falli öll gisting sem boðin er til sölu á gististöðum eða sem heimagisting, gegn hvers kyns endurgjaldi og er þar með leyfisskyld. Einnig segir að með gistingu sé átt við hvers kyns gistingu, hvort sem er í sérstöku húsnæði sem hannað er til slíkrar starfsemi svo sem hótél, gistiheimili og gistiskálar eða á einkaheimilum sem afmarkast við lögheimili leyfishafa eins og það er skilgreint í lögum. Þá segir í athugasemdunum að undir lögum falli jafnframt útleiga íbúða, sumarhúsa og annars konar húsnæðis þar sem gisting er boðin gegn endurgjaldi. Af sjálfu lagaákvæðinu og hvernig það er skýrt í lagafrumvarpinu verður að telja að undir það falli hvers konar gisting gegn endurgjaldi í húsakynnum sem talin eru upp í lögnum. Ekki hefur verið andmælt þeirri staðhæfingu M að í umrætt hafi hún ásamt öðrum tekið íbúðarhúsið að A á leigu gegn endurgjaldi. Um gistinguna giltu því ákvæði laga nr. 85/2007, sbr. fyrrgreinda 1. mgr. 3. gr. laganna, svo og þau stjórnvaldsfyrirmæli sem af lögnum leiða.

Samkvæmt 1. mgr. 3. gr. reglugerðar nr. 585/2007 um veitingastaði, gististaði og skemmtanahald skal húsnæði og búnaður gististaða fullnægja kröfum laga og reglugerða á sviði hollustuhátta, byggingarmála, brunamála og um atvinnuhúsnæði. Af ákvæði þessu verður ekki talið að eiganda A hafi verið skylt að endurbæta húsnæðið þannig að það væri í fullu samræmi við gildandi byggingarreglugerð á hverjum tíma. Engu að síður bar honum að gæta þess að ekki væri í svo veigamiklum atriðum vikið frá gildandi byggingarreglum að þeim sem hefðu leigt sér gistingu í húsinu væri sérstök hættu búin er þeir áttu leið um stigann á milli hæða. Eins og áður er lýst lækkaði ganghæð yfir stiganum verulega yfir neðsta þrepi fyrir ofan stigapallinn þar sem hún varð 168,5 cm. Þessi snögga lækkun ganghæðarinnar var ekki gefin til kynna með viðvörðunarkerkjum eða öðrum hætti. Þá var ekki ljós í stiganum. Gat það gert lækkunina enn hættulegri en ella fyrir þá sem leið áttu niður stigann, einkum eftir að skuggsýnt var orðið. Verður að telja þessa lækkun á ganghæðinni og að ekki hafi verið lýsing yfir stiganum sem vanbúnað á eigninni sem eigandi A ber ábyrgð á. Þá verður einnig að líta á það sem vanbúnað á eigninni að hurð við stigapallinn á efri hæðinni leggst upp að vegg og hylur handlista efst í stiganum. Af þeim sökum er lítil eða engin handfesta í efstu þrepunum þegar gengið er niður stigann.”

Álit.

Stiginn þar sem slysið varð er hættulegur og ekki er um fullnægjandi umbúnað hans að ræða miðað við ákvæði laga um 85/2007 um veitingastaði, gististaði og skemmtanahald. V viðurkennir bótaskyldu en telur að M eigi að bera tjón sitt sjálf að fjórðungi vegna eigin sakar þar sem hún hafi neytt áfengis og ekki gætt eðlilegrar varúðar. V ber sönnunarbyrði um að slys M megi rekja til gáleysis hennar. Fyrir liggur og er viðurkennt að M hafði neytt áfengis, en ekki kemur fram í gögnum málsins að M hafi verið ölvuð þegar slysið varð. Þá liggur ekkert fyrir um það að veikleiki í hné M hafi verið orsakavaldur eða meðorsakavaldur að slysinu. Telst V því ekki hafa sannað að M hafi sýnt gáleysi í greint sinn þannig að hún eigi sjálf að bera hluta tjóns síns. M á því rétt á óskertum bótum.

Niðurstaða.

M á rétt á óskertum bótum vegna slyssins.

Reykjavík 3.11. 2015.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson hrl.

Jón Magnússon hrl.